

Література:

1. Офіційний вебпортал «Судова влада України» URL: https://www.google.com/search?q=%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9+%D0%B2%D0%B5%D0%B1%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D0%B0%D0%BB+%D1%81%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B0+%D0%B2%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B0+%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8&sca_esv=af156264804c4707&hl=uk&sx
2. Кримінальний процесуальний кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
3. Рогатинська Н. З. Слідчий суддя: постановка та дослідження проблеми в Україні. *Право і суспільство*. 2014. № 1–2. С. 284–287.
4. Сиза Н. П. Повноваження слідчого судді щодо здійснення судового контролю у кримінальному процесі України. *Часопис Національного університету «Острозька академія»*. 2012. № 2(6).
5. Нагачевський С. В. Функції слідчого судді під час здійснення досудового розслідування. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2015. № 3. С. 301–310.
6. Леон Я. О. Функції слідчого судді у кримінальному процесі. *Право.ua*. 2017. № 1. С. 159–163.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-613-6-33>

СУДОВА ПРАКТИКА ЩОДО ЗУПИНЕННЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Оніщик Юрій Віталійович

*доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри приватного та публічного права,
Київський національний університет технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

Законом України від 14.04.2022 р. № 2201-IX «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану» ч. 1 ст. 335 Кримінального процесуального кодексу України викладено в новій редакції, згідно якої у разі якщо обвинувачений був призваний для проходження військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, суд зупиняє судове

провадження стосовно такого обвинуваченого до його звільнення з військової служби [1]. Після набуття чинності цієї норми, суди за клопотаннями сторін процесу, почали її застосовувати та зупиняти провадження з розгляду кримінальних проваджень. Кодекс України про адміністративні правопорушення не регламентує порядок зупинення провадження у справах про адміністративне правопорушення. Однак суди започаткували практику зупинення проваджень у справах про адміністративні правопорушення, застосовуючи аналогію закону, а саме вищезазначену ст. 335 Кримінального процесуального кодексу України.

Під час винесення судових рішень щодо зупинення провадження у справах про адміністративні правопорушення суди застосовують таке обґрунтування [2–5].

Згідно чинного законодавства у разі коли положення законодавства про адміністративні правопорушення не регулюють або неоднозначно регулюють питання судового провадження, то застосовуються загальні (основні) засади (принципи) судочинства України, передбачені ст. 129 Конституції України, розділом I Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та іншими нормативно-правовими актами.

Нормами Кодексу України про адміністративні правопорушення не врегульовано порядок зупинення провадження у справах про адміністративні правопорушення. У разі відсутності закону, що регулює відповідні правовідносини, необхідно застосовувати закон, що регулює подібні правовідносини (аналогія закону), а за відсутності такого закону доцільно виходити із конституційних принципів і загальних засад права (аналогія права). Оскільки інші кодекси України, зокрема, Кримінальний процесуальний кодекс України, містить відповідні правові норми, тому при розгляді цього питання підлягає застосуванню аналогія закону.

У зв'язку з цим можливим є застосування за аналогією норм Кримінального процесуального кодексу України при вирішенні питань, які напряму не врегульовані Кодексом України про адміністративні правопорушення.

Відповідно до усталеної практики Європейського суду з прав людини, що знайшла своє відображення, зокрема, у рішеннях у справах «Надточій проти України», «Енгель та інші проти Нідерландів», «Озтюрк проти Німеччини» та «Лутц проти Німеччини», справи про адміністративні правопорушення за своєю правовою природою, з огляду на характер правопорушення, його кваліфікацію та суворість передбаченого покарання, мають ознаки та критерії, достатні для віднесення їх до проваджень кримінально-правового характеру.

Отже, системний аналіз законів України і усталеної судової практики Європейського суду з прав людини надає можливість при вирішенні питання про зупинення судового провадження у зв'язку з проходженням особою, яка притягується до адміністративної відповідальності, військової служби, застосовувати аналогію закону, тобто застосувати інші норми закону, зокрема положення Кримінального процесуального кодексу України, які регламентують подібні відносини.

Водночас слід зазначити, що є судові рішення, згідно яких суди відмовляють у зупиненні провадження у справах про адміністративні правопорушення. Тому сталої судової практики щодо зупинення провадження у справах про адміністративні правопорушення із застосуванням ст. 335 Кримінального процесуального кодексу України немає. У зв'язку з цим доцільно внести зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення для чіткого визначення підстав та порядку зупинення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Література:

1. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану: Закон України від 14.04.2022 р. № 2201-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2201-20#Text> (дата звернення 08.05.2026).

2. Постанова Святошинського районного суду м. Києва від 12.06.2024 р. у справі № 759/7781/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120016033> (дата звернення 08.05.2026).

3. Постанова Солом'янського районного суду м. Києва від 04.06.2026 р. у справі № 760/744/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119724296> (дата звернення 08.05.2026).

4. Постанова Запорізького апеляційного суду від 19.04.2024 р. у справі № 335/7633/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118939479> (дата звернення 08.05.2026).

5. Постанова Дніпровського апеляційного суду від 26.02.2026 р. у справі № 204/9197/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117268574#> (дата звернення 08.05.2026).